

27. 11. 2002

ID: 20006

Vložení obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným do základního kapitálu akciové společnosti

Do základního kapitálu akciové společnosti je možné, při splnění zákonem stanovených podmínek, vložit obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným a vkladem tohoto podílu přechází ze zákona na společnost i závazek splatit dlužný vklad příslušející k tomuto podílu.

Do základního kapitálu akciové společnosti je možné, při splnění zákonem stanovených podmínek, vložit obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným a vkladem tohoto podílu přechází ze zákona na společnost i závazek splatit dlužný vklad příslušející k tomuto podílu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 64/2002, ze dne 20.8.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně, E., spol. s r.o. v likvidaci, zast., advokátem, proti žalované T. s. m. L., a.s., zast., advokátem, o zaplacení 3,000.000,- Kč s přísl., vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 22 Cm 606/96, o dovolání obou účastníků řízení proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 12. září 2001, čj. 7 Cmo 83/2001-73, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 12. září 2001, čj. 7 Cmo 83/2001-73 a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. srpna 2000, čj. 22 Cm 606/96-46, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem změnil odvolací soud rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10.8.2000, čj. 22 Cm 606/96-46, kterým tento soud uložil žalované zaplatit žalobkyni 3,000.000,- Kč s 20 % úrokem z částky 2,000.000,- Kč od 5.5.1993 do zaplacení a s 20 % úrokem z částky 1,000.000,- od 1.1.1993 do zaplacení tak, že zamítl žalobu na zaplacení 2,000.000,- Kč s 20 % úrokem od 5.5.1993 do zaplacení. Ve zbývajícím rozsahu rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Žádosti žalované na připuštění dovolání odvolací soud nevyhověl.

Soud prvního stupně přitom vycházel ze zjištění, že ke dni zahájení řízení (3.1.1995) byla původní žalovaná - T. s. m. L. - samostatnou příspěvkovou organizací, zřízenou městem L., hospodařící s majetkem města. Dne 4.6.1996 rozhodlo zastupitelstvo města L. usnesením č. 38/96 o zrušení této organizace a o založení akciové společnosti T. s. m. L. (dále jen „akciová společnost“), která jako právní nástupce původně žalované převezme všechna její „práva, povinnosti a závazky.“ Rozhodlo rovněž o vkladu do vznikající akciové společnosti, kterým se stal majetek původně žalované příspěvkové organizace, vč. evidovaných zásob, v hodnotě podle znaleckého posudku.

Podle zakladatelské listiny ze dne 17.6.1996 je nyní žalovaná akciová společnost právním nástupcem původně žalované organizace. Nepeněžitý vklad zakladatele do základního jmění akciové společnosti v hodnotě 272,019.259,46 Kč byl tvořen souborem movitého a nemovitého majetku, kterým do založení akciové společnosti disponovala původní žalovaná.

Soud prvního stupně uzavřel, že podle § 31 odst. 4 zákona České národní rady č. [576/1990](#) Sb. přešla v důsledku zrušení příspěvkové organizace její práva a povinnosti na zřizovatele – m. L.. To vložilo „toto jmění“ postupem podle § 57 odst. 3 a § 162 odst. 1 a 2 obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“) do nově vzniklé akciové společnosti a současně z titulu jediného zakladatele rozhodlo o zatížení nově vzniklého subjektu právním nástupnictvím po zrušené příspěvkové organizaci.

Žalobkyně byla zapsána do obchodního rejstříku 15.10.1992. Původními společníky byly I. a I., s.r.o. a původní žalovaná. V současnosti je žalobkyně v likvidaci a jejím jediným společníkem je L. D. Podle společenské smlouvy žalobkyně se původní žalovaná zavázala vložit do základního jmění žalobkyně vklad v hodnotě 4,800.000,- Kč, z toho peněžitý vklad 3,000.000,- Kč. Část peněžitého vkladu v hodnotě 2,000.000,- měla být splacena do podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku, zbytek do 31.12.1992.

V odůvodnění rozsudku odvolací soud uvedl, že se ztotožňuje se skutkovým zjištěním soudu prvního stupně, které má oporu v provedeném dokazování a žalovaná je nezpochybňovala. Ztotožnil se i s tím, jak soud prvního stupně odmítl argumenty žalované ohledně neplatnosti založení žalobkyně, když nebylo předloženo soudní rozhodnutí podle § 68a (dříve 69b) obch. zák. a rovněž s tím, jak se soud prvního stupně vypořádal s tvrzením žalované, že není právním nástupcem původní žalované.

Odvolací soud dovodil, že akciová společnost se, pokud jde o žalovaný dluh, stala právním nástupcem původní žalované, neboť „závazek zaplatit peněžitý vklad do žalující společnosti byl součástí jmění“ původní žalované.

Právní nástupnictví akciové společnosti po původní žalované je deklarováno v dokumentech o zrušení původní žalované a o založení akciové společnosti. Akciová společnost se také jako právní nástupce chovala - v obchodním rejstříku byla vedena jako společník žalobkyně a v soudním řízení vedeném u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 32 Cm 183/97 dosáhla zrušení své účasti v žalující společnosti podle § 148 obch. zák.

Podle úplného výpisu z obchodního rejstříku oddíl C vložka 3391 žalovaná splatila část vkladu ve výši 2,000.000,- Kč. Správnost tohoto údaje žalobkyně nevyvrátila. Proto činí dluh žalované pouze 1,000.000,- Kč.

Proti rozsudku odvolacího soudu podaly obě účastnice v otevřené lhůtě dovolání.

Žalovaná napadla rozsudek ve výroku, kterým soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně. Co do přípustnosti odkázala na ustanovení § 239 odst. 2, co do důvodu na ustanovení § 241 odst. 3 a § 237 odst. 1 písm. b), c), e) f) občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“).

Tvrdí, že původně žalovaný účastník ztratil způsobilost být účastníkem řízení a další účastník, na kterého přešla práva a povinnosti podle zákona č. [576/1990](#) Sb., nebyl v řízení zastoupen, čímž mu byla odňata možnost jednat před soudem.

Za jinou vadu, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, považuje žalovaná nesprávnou aplikaci ustanovení § 107 o. s. ř. Za situace, kdy původní účastník ztratil způsobilost být účastníkem řízení před jeho pravomocným skončením, měl soud řízení zastavit, nikoli jednat s dalším účastníkem, „který v podstatě účastníkem řízení nebyl, neboť proti němu nebyla podána žaloba.“ Oba soudy pak vycházely z nesprávně zjištěného skutkového stavu, neboť si neopatřily doklady prokazující, že bylo jimi zjištěné procesní nástupnictví „řádným způsobem založeno.“

Žalobkyně napadla rozsudek ve výroku, kterým soud změnil rozsudek soudu prvního stupně. Co do přípustnosti odkázala na ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) [správně § 238 odst. 1 písm. a)], co do důvodu na ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) [§ 241 odst. 3 písm. d)] o. s. ř. , když namítá nesprávné právní posouzení věci. Dále pak napadá zjištění odvolacího soudu.

V odůvodnění dovolání uvedla, že je pravda, že nezpochybňovala údaj obchodního rejstříku o splacení části vkladu, neboť částku 2,000.000,- Kč žalovaná vložila do základního jmění společnosti „a jako taková byla zapsána do obchodního rejstříku, jako splacená část vkladu společníka.“ Žalobkyně se však „nedomáhá zaplacení částky 2,000.000,- Kč z titulu nezaplacení základního vkladu společníka, ale dle žaloby ze dne 8.10.1994 se domáhá zaplacení této částky z toho titulu, že žalovaná bez právního důvodu nevydala již splacenou část vkladu žalobkyni. Žalovaná jako společník žalobkyně byla současně správcem vkladu a jako taková vydala i pro obchodní rejstřík prohlášení o rozsahu splacení. Na základě tohoto prohlášení byla také částka 2,000.000,- Kč zapsána do obchodního rejstříku jako splacená. Tento údaj však neuvádí, že byla také žalobkyni tato částka vydána.“ Přes prohlášení žalované o splacení části vkladu totiž uvedená částka nikdy žalobkyni vydána nebyla a z toho důvodu také podala žalobkyně žalobu na vydání uvedené částky jako již splaceného, ale nikdy nevydaného vkladu.

Žalobkyně navrhuje, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k novému rozhodnutí.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17., zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů, se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1.1.2001).

Nejvyšší soud se nejprve zabýval dovoláním žalované a shledal je přípustným.

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 239 odst. 2 o. s. ř. je závěr dovolacího soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu nebo některá v něm řešená právní otázka, mají po právní stránce zásadní význam. Přitom otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní

význam, řeší dovolací soud jako otázku předběžnou. Teprve kladným závěrem dovolacího soudu se stává dovolání přípustným.

O rozhodnutí odvolacího soudu, které má po právní stránce zásadní význam se jedná, jestliže je v rozhodnutí řešena právní otázka významná nejen pro rozhodnutí v projednávané věci. Přitom musí jít o otázku, která dosud není řešena v rozhodovací praxi vyšších soudů (anebo v ní není řešena jednotně) a která není řešena ani v rozhodnutí nižšího soudu publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ani ve stanovisku Nejvyššího soudu, nebo o případ, kdy napadené rozhodnutí řeší určitou právní otázku v rozporu s publikovanou judikaturou. Za otázku zásadního právního významu nelze považovat takovou otázku, která byla v napadeném rozhodnutí řešena v souladu s ustálenou soudní praxí.

Mimo předpokladu včasného návrhu na vyslovení přípustnosti dovolání (který byl v dané věci naplněn) může být dovolání ve smyslu citovaného ustanovení přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právní otázky (jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění, přípustnost neumožňují) a jde-li zároveň o právní otázku zásadního významu.

Zásadní právní význam dovolací soud shledává (a potud má dovolání za přípustné) v řešení otázky, ohledně které žalovaná požádala o připuštění dovolání, totiž zda obec, jako zřizovatel příspěvkové organizace, může svým rozhodnutím založit právní nástupnictví pro nově zakládanou obchodní společnost.

K této právní otázce dovolací soud uzavřel, že takový postup je možný pouze tehdy, jestliže jej připouští zákon. Obchodní zákoník ve znění účinném v době vzniku akciové společnosti jednak umožňoval založení právního nástupnictví rozhodnutím zakladatelů (společníků) tehdy, jestliže byl do obchodní společnosti vkládán podnik nebo jeho část anebo tehdy, jestliže docházelo ke zrušení společnosti s právním nástupcem. V projednávané věci o žádný z uvedených případů nejde. Jak vyplývá ze skutkových zjištění soudů, byla původní žalovaná zrušena bez právního nástupce a její práva a závazky přešly podle ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. [576/1990 Sb.](#), na obec, jako zřizovatele. Na obec tedy nepřešel podnik původně žalované, a proto jej ani nemohla vložit do základního jmění akciové společnosti. Vložení závazků do obchodní společnosti jinak než v rámci vkladu podniku nebo jeho části obchodní zákoník nepřipouští. Nepřipouští ani, aby město „z titulu postavení jediného zakladatele rozhodlo o zatížení nově vzniklého subjektu právním nástupnictvím po dříve zrušené příspěvkové organizaci města“, jak ve svém rozhodnutí konstatoval soud prvního stupně.

Do základního jmění akciové společnosti je však možno, při splnění zákonem stanovených podmínek, vložit obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným a vkladem tohoto podílu přechází ze zákona na společnost i závazek splatit dlužný vklad příslušející k tomuto podílu, neboť závazek ke splacení vkladu přechází na nabyvatele podílu, přičemž převodce za splacení vkladu ručí. To platí i při všech následných převodech obchodního podílu. Zda však k takovému postupu v projednávané věci došlo, tj. zda město L. vložilo do základního jmění žalované obchodní podíl původní žalované v žalující společnosti, ze skutkových zjištění obou soudů nevyplývá. Z těchto skutkových zjištění vyplývá pouze to, že město L. založilo akciovou společnost jako právního nástupce „přebírajícího veškerá práva, povinnosti a závazky příspěvkové organizace“ - takový postup však, jak shora uvedeno, jinak než některým z popsanych postupů není možný.

V dalším řízení se proto oba soudy budou muset zabývat důsledky skutkového zjištění soudu prvního stupně, že „základní jmění společnosti tvoří nepeněžitý vklad města L. (jediného zakladatele) v hodnotě 272,010.250,46, jako soubor movitého i nemovitého majetku.“ Přitom obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným není ani „majetkem“ movitým ani nemovitým. Je proto třeba ze zakladatelské listiny zjistit, zda uvedený obchodní podíl byl součástí vkladu, tj., zda byl součástí znaleckého ocenění vkladu, či byl jinak jako vklad do akciové společnosti identifikován. Pokud byl obchodní podíl do společnosti vložen, bude třeba zjistit, jaký je současný stav, tj. zda trvá povinnost žalované ke splacení vkladu, popřípadě na koho přešla.

K tvrzení žalované, že není účastníkem řízení, Nejvyšší soud uzavřel, že závěr o tom, zda se žalovaná stala právní a tedy i procesní nástupkyní původní žalované, závisí na závěrech dalšího řízení ve věci.

Rovněž dovolání žalobkyně je přípustné, a to podle § 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř.

Žalobkyně namítá, že se nedomáhala splacení dlužného vkladu, ale „vydání“, splaceného vkladu po původně žalované jako správci vkladů. K tomu dovolací soud uzavřel, že žalobkyně v žalobě skutečně tvrdila, že jí žalovaná „odmítla vydat finanční prostředky“ v jejím vlastnictví, netvrdila tedy, že by část vkladu ve výši 2,000.000,- Kč nebyla splacena.

Právní posouzení věci odvolacím soudem, který pokládal za významné jen to, zda došlo ke splacení vkladu a nezabýval se již tím, zda případně splacená částka byla žalovanou jako správcem vkladu předána společnosti, je tudíž neúplné, a tedy i nesprávné.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zpráva o vztazích](#)
- [Zákaz konkurence](#)
- [Vypořádací podíl v bytovém družstvu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Základní kapitál](#)